

Vad gäller för gåvor när någon har en god man eller förvaltare?

Gåvor till huvudmän

När en vuxen person som har en god man eller förvaltare (ställföreträdare) förordnad för sig ska ta emot en gåva, fordrar det i vissa fall att speciella formkrav uppfylls för att gåvan ska bli giltig.

Samtycke krävs för fast egendom, bostadsrätt, med mera

En ställföreträdare får, endast med överförmyndarnämndens samtycke, ta emot en gåva i form av en fastighet, del i fastighet, bostadsrätt eller tomträtt för sin huvudmans räkning, Samtycke ska lämnas om gåvan inte anses olämplig på något sätt. I de flesta fall bör en gåva kunna anses som lämplig, men eventuella villkor om nyttjanderätt, utfärdande av revers eller övertagande av betalningsansvar ska beaktas i bedömningen av om gåvan kommer huvudmannen tillgodo.

Ansökan om överförmyndarnämndens samtycke

För att överförmyndarnämnden ska kunna ge sitt samtycke ska följande handlingar lämnas:

- Ansökan med begäran om överförmyndarnämndens samtycke undertecknad av behörig ställföreträdare. I ansökan ska lämpligheten av gåvan för huvudmannen uppges.
- Gåvobrev undertecknad av gode mannen för huvudmannens räkning
- Taxeringsbevis från Skatteverket
- Gravationsbevis från Inskrivningsmyndigheten
- Värderingsutlåtande utfärdat av opartisk värderingsman
- Yttrande från huvudmannen om sådant kan lämnas

Övertagande av betalningsansvar eller utfärdande av revers

Om huvudmannen, enligt gåvovillkoren, ska överta betalningsansvar, pantsätta egendom eller utfärda revers till givaren, krävs överförmyndarnämndens samtycke även till detta. Reversen ska bifogas ansökan.

Gåvor från huvudmannens egendom

En ställföreträdare får inte ge bort den enskildes egendom om det inte är fråga om ”personliga presenter” vilkas värde inte står i missförhållande till den enskildes villkor enligt föräldrabalken 14 kap 1 §.

Gåvoförbudet innebär att en gåva inte heller får ges bort med överförmyndarnämndens samtycke. Som personliga presenter räknas julklappar och födelsedagspresenter till normala värden. En ställföreträdare får inte heller avstå från arv eller testamente för den enskildes räkning.

Om den enskilde själv ger gåvor

Observera att den enskilde, som har god man enligt föräldrabalken 11 kap 4 § förordnad för sig, kan ge gåvor om hen kan ge uttryck för en egen vilja. En person som har god man behåller sin rättshandlingsförmåga och får göra vad hen själv önskar med sina tillgångar. Det är dock viktigt att understryka att det klart ska framgå att den enskilde kan uttrycka sina önskemål och vara medveten om vad en gåva innebär. I dessa fall finns heller inga möjligheter för överförmyndarnämnden att lämna något samtycke.

Det får under alla omständigheter anses klart olämpligt att den enskildes ställföreträdare tar emot gåvor från sin huvudman.